

Prostor pro tvé vlastní poznámky či kresby:

ROMÁNSKÉ UMĚNÍ A KOSTEL SV. PETRA A PAVLA V HOSÍNĚ
Pracovní listy pro 2. stupeň ZŠ

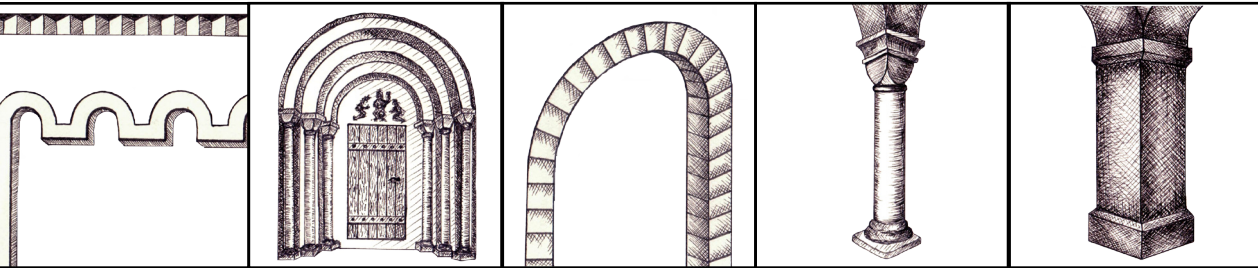
© Terezie Vacková 2023
Text, ilustrace, grafický návrh: Terezie Vacková
Pracovní listy byly vytvořeny jako součást bakalářské práce na katedře VV JU

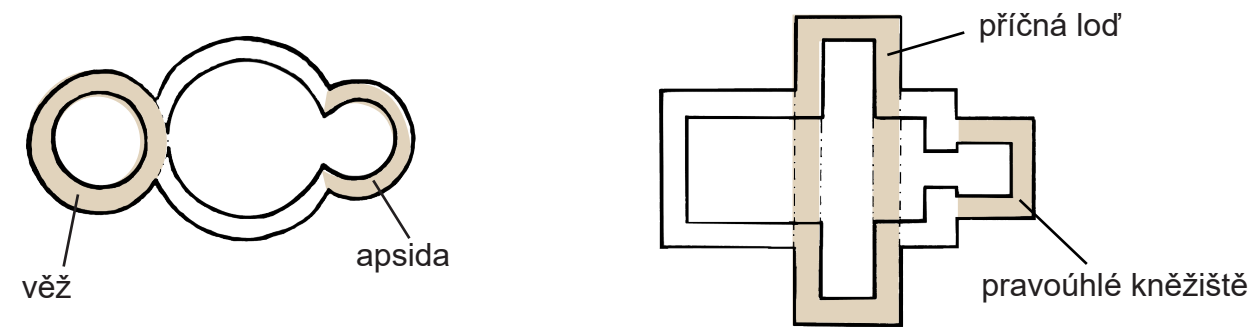
Románské umění a kostel sv. Petra a Pavla v Hosíně

1. Na obrázcích jsou některé ze základních architektonických a dekorativních prvků. Vyber z nabídky v rámečku jejich správné názvy a doplň je pod obrázky.

půlkruhový oblouk sloup pilíř obloučkový vlys portál

2. V románském slohu se v náboženské architektuře uplatnily různé typy chrámů – baziliky, jednolodní kostely, rotundy i další specifické typy. Na prvním obrázku je zde nakreslený půdorys rotundy s věží a apsidou (půlkruhový nebo podkovovitý prostor přičleněný k hlavnímu prostoru budovy). Na druhém obrázku je nakreslený půdorys jednolodního kostela s příčnou lodí a pravoúhlým kněžištěm. Pokus se, za pomoci popsaných obrázků, nakreslit další stavby.

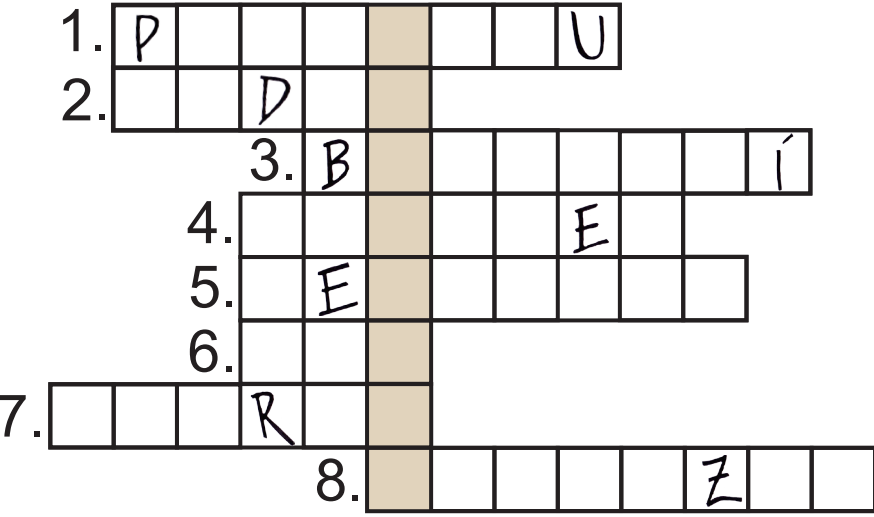

a) rotunda se čtyřmi apsidami b) jednolodní kostel s pravoúhlým kněžištěm

9. V původním románském kostelíku je na jižní straně nástěnná malba, která zobrazuje legendu o sv. Markétě.

Legenda:
Svatá Markéta se narodila do pohanské rodiny, ale chůva, která ji vychovávala na venkově, byla křesťanka. Markéta díky ní začala v Ježíše Krista věřit také. Když Markéta dospěla, otec ji povolal zpět do svého domu. Poté co zjistil, že je Markéta křesťanka, zřekl se jí. Dal jí obléct obnošené šaty a nařídil, aby se vrátila na venkov a pásla dobytek. Jednoho dne se kolem pastviny projížděl pisidský vladař. Když spatřil Markétu, velice se mu zalíbila. Dal si ji tedy k sobě předvést a chtěl, aby si ho Markéta vzala. Ta ale odmítla a uvedla, že věří ve svého pána Ježíše Krista. Vladař se rozčílil a nařídil, aby ji zbičovali a mučili. Následně ji uvěznil do žaltáře, kde ji ohrožoval ďábel v podobě draka. Toho však zahnila žehnáním křížem. Krátce nato byla popravena stětím hlavy.

Pořádně si prohlédni nástěnnou malbu, vyplň křížovku a vyřeš tak tajenku.

1. Svatá Markéta má na prvním výjevu v levé ruce vyobrazený svůj atribut – ratolest nějaké rostliny. Atribut je symbol, který má každý svatý a podle kterého lze poznat, o jakého svatého jde. Jakou ratolest svěťice svírá?
2. Na posledním výjevu legendy svaté Markétě setnou hlavu mečem. Kdo přijímá Markétinu duši do roušky?
3. Potom, co se sv. Markéta odmítla vzdát své víry, pisidský vládce nařídil, aby ji potrestali. Jak se nazývá onen trest? (je vyobrazen na prvním výjevu posledního pásu)
4. Co se pase okolo svaté Markéty na prvním výjevu, kde svěťice sedí na pařezu?
5. Jakou barvu mají šaty svaté Markéty?
6. Kolik pásem má výjev legendy o svaté Markétě?
7. Jakou barvu má Markétin plášť na posledním výjevu?
8. Jak se nazývá kroužek, který se vyobrazuje kolem hlav světců?

Pisidský vladař z této legendy se jmenuje (tajenka)

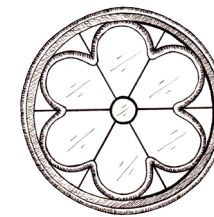
c) rotunda s věží a dvěma apsidami

d) jednolodní kostel s apsidou

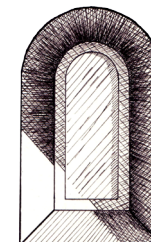
e) rotunda s apsidou

f) jednolodní kostel s příčnou lodí

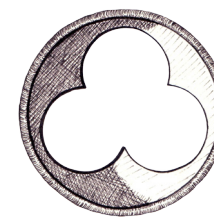
3. V románském slohu bylo několik typů oken. Spoj obrázky oken s jejich názvy.

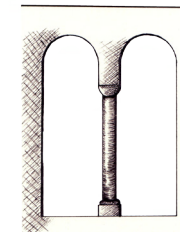
trojlaločné okno

růžicové okno (rozeta)

jednoduché okno

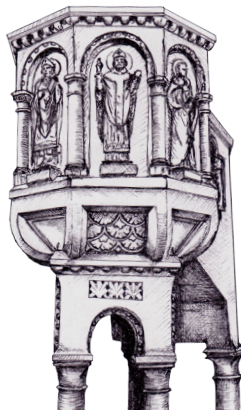

sdružené okno

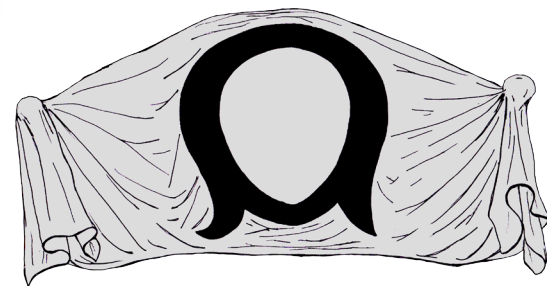
4. Které z oken nakreslených v předchozím úkolu **nenalezneš** v kostele sv. Petra a Pavla v Hosině?

5. Při vstupu do kostela tě jistě upoutal baldachýnový oltář. Nad ním zdobí zeď novodobá malba představující Nejsvětější Trojici. Napiš, jaké tři postavy v tomto výjevu vystupují, a přepiš text, který je napsaný kolem tohoto výjevu.

6. Najdi v kostele prvek, který je vyobrazený na obrázku, a napiš, k čemu si myslíš, že slouží.

7. Najdi v kostele gotickou malbu, která je podobná této kresbě. Vyobrazuje se zde Veraikon, neboli otisk Kristovy tváře na plátěném šátku. Kdo na nástěnné malbě tuto roušku přidržuje?

Jestli se ti podařilo najít malbu Veraikonu, nacházíš se v jednom z nejstarších románských kostelíků na Českobudějovicku. Z románského slohu se nám moc staveb nedochovalo a ty, co se dochovaly, byly většinou v průběhu let upravovány a přestavovány. Nejinak tomu bylo i s tímto kostelíkem, a proto tu toho z původní stavby mnoho nezbylo. Románský chrám se později stal sakristií většího gotického kostela (z té doby také pochází nástěnné malby a klenba původně plochostropé lodi). Roku 1900 pak byla gotická stavba nahrazena nynější novorománskou a románský kostelík byl zachován jako tato boční kaple.

8. Napiš, proč si myslíš, že byla původní stavba upravována a přestavěna.

Prostor pro tvé vlastní poznámky či kresby:

ROMÁNSKÉ UMĚNÍ A KOSTEL SV. PETRA A PAVLA V HOSÍNĚ
Pracovní listy pro 2. stupeň ZŠ

© Terezie Vacková 2023
Text, ilustrace, grafický návrh: Terezie Vacková
Pracovní listy byly vytvořeny jako součást bakalářské práce na katedře VV JU

Románské umění a kostel sv. Petra a Pavla v Hosíně

– klíč –

1. Na obrázcích jsou některé ze základních architektonických a dekorativních prvků. Vyber z nabídky v rámečku jejich správné názvy a doplň je pod obrázky.

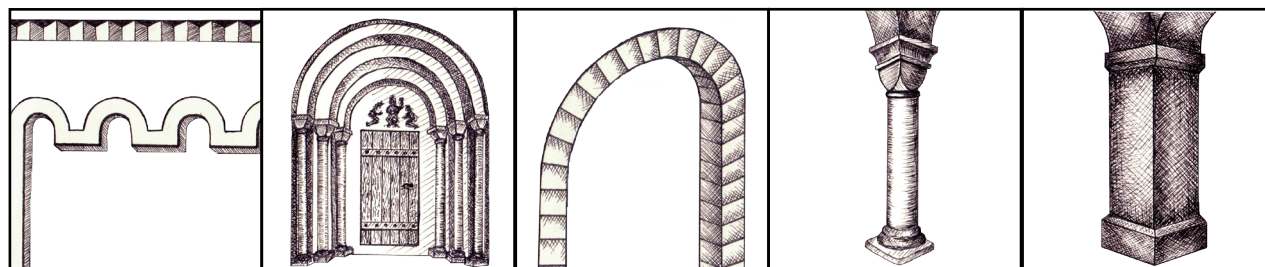
půlkruhový oblouk

sloup

pilíř

obloučkový vlys

portál

obloučkový vlys

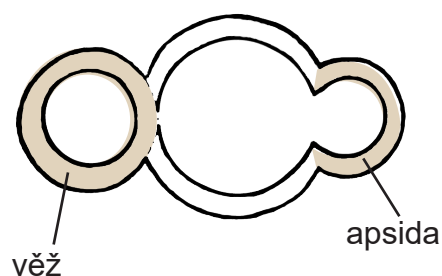
portál

půlkruhový oblouk

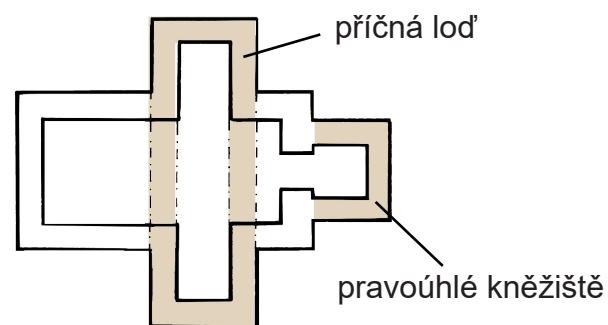
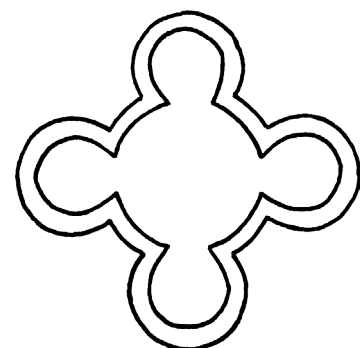
sloup

pilíř

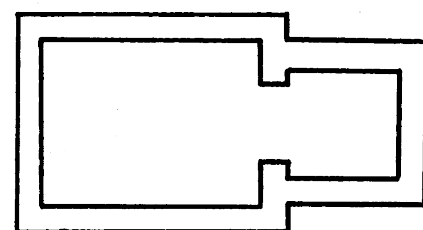
2. V románském slohu se v náboženské architektuře uplatnily různé typy chrámů – baziliky, jednolodní kostely, rotundy i další specifické typy. Na prvním obrázku je zde nakreslený půdorys rotundy s věží a apsidou (půlkruhový nebo podkovovitý prostor přiřčený k hlavnímu prostoru budovy). Na druhém obrázku je nakreslený půdorys jednolodního kostela s příčnou lodí a pravoúhlým kněžištěm. Pokus se, za pomoci popsaných obrázků, nakreslit další stavby.

a) rotunda se čtyřmi apsidami

b) jednolodní kostel s pravoúhlým kněžištěm

9. V původním románském kostelíku je na jižní straně nástěnná malba, která zobrazuje legendu o sv. Markétě.

Legenda:

Svatá Markéta se narodila do pohanské rodiny, ale chůva, která ji vychovávala na venkově, byla křesťanka. Markéta díky ní začala v Ježíše Krista věřit také. Když Markéta dospěla, otec ji povolal zpět do svého domu. Poté co zjistil, že je Markéta křesťanka, zřekl se jí. Dal jí obléct obnošené šaty a nařídil, aby se vrátila na venkov a pásla dobytek. Jednoho dne se kolem pastviny projížděl pisidský vladař. Když spatřil Markétu, velice se mu zalíbila. Dal si ji tedy k sobě předvést a chtěl, aby si ho Markéta vzala. Ta ale odmítla a uvedla, že věří ve svého pána Ježíše Krista. Vladař se rozčílil a nařídil, aby ji zbičovali a mučili. Následně ji uvěznili do žaltáře, kde ji ohrožoval ďábel v podobě draka. Toho však zahnila žehnáním křížem. Krátce nato byla popravena stětím hlavy.

Pořádně si prohlédni nástěnnou malbu, vyplň křížovku a vyřeš tak tajenku.

1. Svata Markéta má na prvním výjevu v levé ruce vyobrazený svůj atribut – ratolest nějaké rostliny. Atribut je symbol, který má každý svatý a podle kterého lze poznat, o jakého svatého jde. Jakou ratolest svěťice svírá?

2. Na posledním výjevu legendy svatě Markétě setnou hlavu mečem. Kdo přijímá Markétinu duši do roušky?

3. Potom, co se sv. Markéta odmítla vzdát své víry, pisidský vládce nařídil, aby ji potrestali. Jak se nazývá onen trest? (je vyobrazen na prvním výjevu posledního pásu)

4. Co se pase okolo svatě Markéty na prvním výjevu, kde svěťice sedí na pařezu?

5. Jakou barvu mají šaty svatě Markéty?

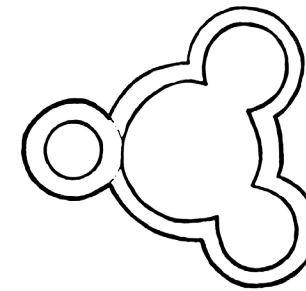
6. Kolik pásem má výjev legendy o svatě Markétě?

7. Jakou barvu má Markétin plášť na posledním výjevu?

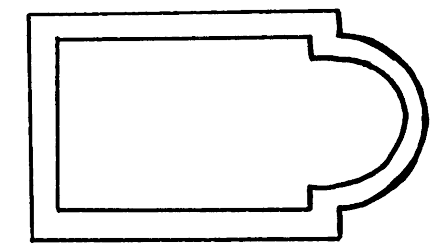
8. Jak se nazývá kroužek, který se vyobrazuje kolem hlav světců?

Pisidský vladař z této legendy se jmenuje**OLIBRIUS**..... (tajenka)

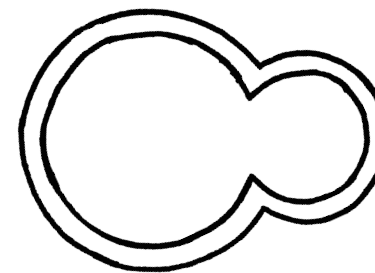
c) rotunda s věží a dvěma apsidami

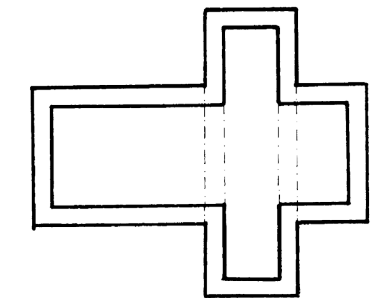
d) jednolodní kostel s apsidou

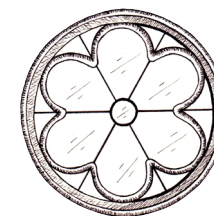
e) rotunda s apsidou

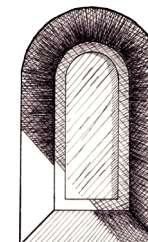
f) jednolodní kostel s příčnou lodí

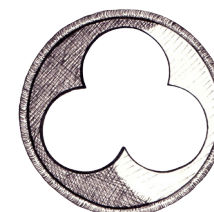
3. V románském slohu bylo několik typů oken. Spoj obrázky oken s jejich názvy.

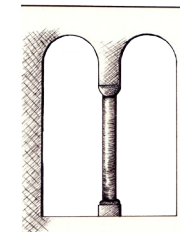
trojlaločné okno

růžicové okno (rozeta)

jednoduché okno

sdružené okno

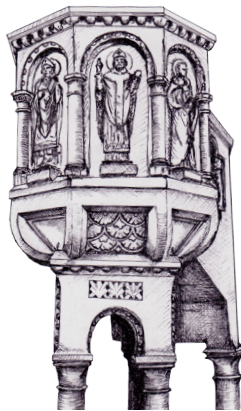
4. Které z oken nakreslených v předchozím úkolu nenalezneš v kostele sv. Petra a Pavla v Hosině?

trojlaločné okno

5. Při vstupu do kostela tě jistě upoutal baldachýnový oltář. Nad ním zdobí zeď novodobá malba představující Nejsvětější Trojici. Napiš, jaké tři postavy v tomto výjevu vystupují, a přepiš text, který je napsaný kolem tohoto výjevu.

Bůh Otec, Syn a Duch Svatý. SVATÝ, SVATÝ, SVATÝ PÁN BŮH ZÁSTUPŮ.

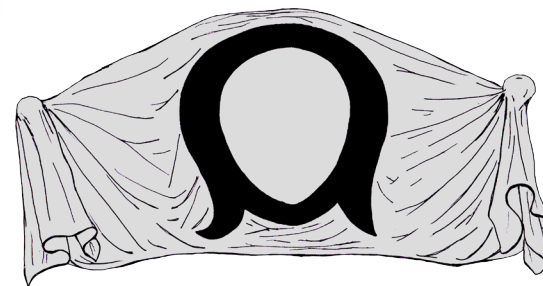
6. Najdi v kostele prvek, který je vyobrazený na obrázku, a napiš, k čemu si myslíš, že slouží.

Kazatelna. Kněz z ní káže během mše.

7. Najdi v kostele gotickou malbu, která je podobná této kresbě. Vyobrazuje se zde Veraikon, neboli otisk Kristovy tváře na plátěném šátku. Kdo na nástěnné malbě tuto roušku přidržuje?

Dva andělé.

Jestli se ti podařilo najít malbu Veraikonu, nacházíš se v jednom z nejstarších románských kostelíků na Českobudějovicku. Z románského slohu se nám moc staveb nedochovalo a ty, co se dochovaly, byly většinou v průběhu let upravovány a přestavovány. Nejinak tomu bylo i s tímto kostelíkem, a proto tu toho z původní stavby mnoho nezbylo. Románský chrám se později stal sakristií většího gotického kostela (z té doby také pochází nástěnné malby a klenba původně plochostropé lodi). Roku 1900 pak byla gotická stavba nahrazena nynější novorománskou a románský kostelík byl zachován jako tato boční kaple.

8. Napiš, proč si myslíš, že byla původní stavba upravována a přestavěna.

Stavba byla přestavována kvůli většímu prostoru/ modernizaci /...